

Jaarverslag 2021

Datum: 15 februari 2022

Rekenkamer Lelystad

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	1
	Over dit jaarverslag	1
	Over de rekenkamer Lelystad	1
	Samenstelling rekenkamer.....	2
	Onafhankelijk en effectief onderzoek	2
2.	Financiële realisatie over 2021.....	3
	Uitgangspunten besteding budget rekenkamer	3
3.	Rekenkameronderzoeken in 2021.....	4
4.	Opvolging rekenkamer-onderzoeken uit 2019.....	14
5.	Overige activiteiten van de rekenkamer in 2021.....	20
	Vergaderingen en overige werkvormen.....	20
	Interne contacten en overleggen	20
	Overleg Flevolandse rekenkamers.....	21
	Beroepsvereniging NVRR	21
	Procedures voor hoor- en wederhoor.....	22
	Kwaliteitszorg.....	23
6.	Nawoord voorzitter	24

1. Inleiding

Over dit jaarverslag

Ieder jaar stelt de rekenkamer Lelystad een jaarverslag op over het voorafgaande jaar. Het jaarverslag van de rekenkamer Lelystad is in eerste instantie bedoeld voor de Lelystadse gemeenteraad. Het wordt ook ter informatie aangeboden aan het college en aan het directieteam van de gemeente Lelystad. De rekenkamer publiceert haar jaarverslag vanuit het oogmerk van publieke verantwoording ook op haar website¹.

In dit jaarverslag staat in hoofdstuk 1 eerst wat algemene informatie, waarna we in hoofdstuk 2 ingaan op de financiën over 2021 van de rekenkamer Lelystad. Hoofdstuk 3 geeft een terugblik op de in 2021 uitgebrachte onderzoeken: de rekenkamerbrief 'Verstandig Vooruit', wonen in Lelystad, het rapport 'Sturen op een sterk Sportbedrijf' en het rapport 'Code rood voor de jeugdzorg'. In hoofdstuk 4 geven we inzicht in de doorwerking van rekenkameronderzoeken gepubliceerd in 2019. Hoofdstuk 5 geeft weer welke andere activiteiten de rekenkamer heeft ontplooid in 2021. De voorzitter sluit dit jaarverslag af met een nawoord in hoofdstuk 6.

Over de rekenkamer Lelystad

De rekenkamer Lelystad is een onafhankelijk bestuursorgaan van de gemeente Lelystad, met een grondslag in de gemeentewet². De rekenkamer heeft de wettelijke opdracht de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur te onderzoeken³. Daarenboven heeft de rekenkamer de bedoeling met haar onderzoek bij te dragen aan het vergroten van de transparantie, het bevorderen van publieke verantwoording en het verbeteren van het functioneren van de gemeente Lelystad. Alles tezamen heeft de rekenkamer Lelystad tot doel met haar onderzoeksrapporten en andere activiteiten de gemeenteraad te ondersteunen in zijn kaderstellende en controlerende rol.

¹ www.lelystad.nl/rekenkamer

² Artikel 81a, gemeentewet.

³ Artikel 182, gemeentewet.

Samenstelling rekenkamer

De rekenkamer Lelystad bestond in 2021 uit:

- Robert Douma (voorzitter),
- Iris Koopmans (lid),
- Inge Prins (lid),
- Corrie Hartholt (plaatsvervangend lid).

De rekenkamer Lelystad wordt ondersteund door Patricia Nieuwenhuis (secretaris).

Onafhankelijk en effectief onderzoek

Conform de wet is de rekenkamer onafhankelijk in de keuze van onderzoeksonderwerpen, -aanpak, -timing en in de oordeelsvorming. Dat is en blijft voor de rekenkamer Lelystad een belangrijk uitgangspunt. Maar we willen ook graag oog hebben voor onze omgeving. Wij hebben daarom regelmatig overleg met de (raads)commissie van de Rekening, om van gedachten te wisselen over diverse aspecten aan rekenkameronderzoek. Ook worden de fracties in de Lelystadse gemeenteraad regelmatig uitgenodigd om suggesties voor onderzoeksonderwerpen te doen. Dat doen we vanuit de achterliggende gedachte dat rekenkameronderzoek de gemeenteraad zo mogelijk optimaal moet ondersteunen bij zijn werkzaamheden. Die betrokkenheid begint meestal bij de programmering van onze onderzoeken. Uitwisseling van suggesties voor onderzoek is daarom belangrijk. In dit verband nodigen wij daarom ook de inwoners van Lelystad van harte uit suggesties voor rekenkameronderzoek te doen. Maar ook (leden van) het college of medewerkers van de gemeente Lelystad kunnen suggesties voor rekenkameronderzoek bij ons indienen. Desgewenst kan dat ook anoniem.

Kortom: de rekenkamer Lelystad verneemt graag opmerkingen en voorstellen van iedereen.

U kunt deze indienen via ons mailadres: rekenkamer@lelystad.nl.

2. Financiële realisatie over 2021

Realisatie budget 2021 rekenkamer

Omschrijving	Toelichting	Begroting 2021	Uitgaven 2021	Saldo
Bezoldiging leden	Vergoeding leden rekenkamer, inclusief vergoeding reis- en verblijfskosten.	€ 33.495,00	€ 38.272,44	€ 4.832,88-
Overige kosten	Kosten catering, lidmaatschap NVR, communicatie, vakliteratuur, etc.	€ 2.000,00	€ 986,88	€ 1.013,12
Onderzoeken	Kosten onderzoek en redactie rapporten	€ 60.522,00	€ 61.378,12	€ 856,12-
Overige kosten kantoor / bedrijfsvoering	Doorberekening overhead	€ -	€ 3.139,59	€ 3.139,59-
Personeelskosten	Salariskosten incl. sociale lasten en opleidingsbudget	€ 109.457,00	€ 98.948,34	€ 10.508,66
	Totaal 2021	€ 205.474,00	€ 202.725,37	€ 2.693,19

Uitgangspunten besteding budget rekenkamer

- De rekenkamer mag conform de verordening op de rekenkamer uitgaven doen ter hoogte van het totaalbudget. Het budget van de rekenkamer en de afzonderlijke posten zelf zijn verder niet geoormerkt.
- De leden van de rekenkamer ontvangen een vergoeding die is gebaseerd op de gebruikelijke vergoeding voor raadsleden. De voorzitter ontvangt 80% van deze vergoeding en de leden 60%. De vergoeding wordt door de minister van BZK per 1 januari van elk jaar herzien aan de hand van het indexcijfer CAO lonen overheid⁴. De begroting voor de activiteiten van de rekenkamer wordt hierop echter niet jaarlijks aangepast waardoor er elk jaar een steeds groter wordende overschrijding te zien is op de post vergoedingen van de leden. Deze overschrijding gaat in de praktijk in toenemende mate ten koste van het onderzoeksbudget van de rekenkamer.
- Het budget voor onderzoeken en overige kosten van de rekenkamer is onder meer gebaseerd op outputafspraken met de commissie van de Rekening. De rekenkamer Lelystad wordt geacht in principe gemiddeld jaarlijks twee grote en één klein onderzoek op te leveren.
- Het budget voor de personele ondersteuning van de rekenkamer is gebaseerd op 1 fte in schaal 12.

⁴ (Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0041522/2022-01-01#Hoofdstuk3>).

3. Rekenkameronderzoeken in 2021

De rekenkamer heeft in 2021 drie onderzoeken uitgevoerd en afgerond. Er lopen deze keer geen onderzoeken door in 2022:

- In 2021 is de rekenkamerbrief 'Verstandig Vooruit' over wonen in Lelystad afgerond en gepubliceerd.
- Rond de zomer 2021 heeft de rekenkamer het onderzoek naar de organisatievorm van en de governance op Sportbedrijf Lelystad genaamd 'Sturen op een sterk Sportbedrijf' afgerond en gepubliceerd.
- Tot slot heeft de rekenkamer kort na de zomer van 2021 het rapport 'Code rood voor de Jeugdzorg' afgerond en gepubliceerd.

Verstandig Vooruit: wonen in de gemeente Lelystad

Bouwen en wonen staat volop in de belangstelling. De gemeente Lelystad heeft ambitieuze plannen op woongebied. Er is landelijk sprake van woningnood en de druk op de gemeente om snel veel woningen te bouwen is groot. Met het aflopen van de huidige woonvisie (2016-2020) werkt het gemeentebestuur aan een woonvisie voor 2021 en daarna. Tegen deze achtergrond heeft de rekenkamer Lelystad de stichting Stad en Regio een analyse laten maken van het gemeentelijke woonbeleid, zowel qua inhoud als qua proces. Hierin wordt terug gekeken, maar vooral ook vooruit.

Belangrijkste uitkomsten van het onderzoek

Lelystad is een 'new town' in de polder. Met 'new town' bedoelen we een stad die is ontworpen, voordat deze ook echt werd gebouwd. Het wel en wee van Lelystad als woongemeente is vrijwel altijd afhankelijk geweest van factoren die buiten de stad zelf liggen. Denk bijvoorbeeld aan de woningnood in de Randstad, de opkomst van Almere en economische omstandigheden. De groei van Lelystad vond zelden plaats door de aantrekkingskracht van de stad zelf. Zo scoort Lelystad niet hoog in nationale ranglijsten op het gebied van woonaantrekkelijkheid. Ook blijven de identiteit en het imago van de stad bleek, ondanks verbeteringen die er op dit terrein zijn geboekt. Een pluspunt van Lelystad is dat de huidige inwoners best tevreden zijn over het woonklimaat. En mensen die in de stad komen wonen doen dat omdat ze binding hebben met Lelystad, de goede prijs/kwaliteitverhouding van de woningen ('meer voor minder') en de ruimte die de plaats biedt. Tegelijkertijd hebben ook de buurgemeenten nog volop ruimte. Bovendien kan de Lelystadse woningmarkt worden getypeerd als onevenwichtig.

Terughoudendheid met grootschalige woningbouw is verstandig

De hoofdboodschap is dan ook om met bescheidenheid en realiteitszin naar woningbouw in Lelystad te kijken en terughoudend te zijn met plannen voor grootschalige woningbouw. Het bouwen van 10.000 nieuwe woningen of een veelvoud daarvan is vragen om moeilijkheden. Het leidt naar verwachting tot leegstand in bestaande en nieuwbouwwijken van de stad. Goed woonbeleid begint met een heldere visie op de vraag wat Lelystad op woongebied voor wie wil zijn. Nu en in de toekomst. Aanbevolen wordt de lijn te volgen die is ingezet met de Woonvisie 2016-2020, Woningbouwprogrammering 2019-2022 en de kwalitatieve doelstellingen van het Koersdocument 2040. Verstandig vooruit dus, met aandacht voor de jaren '70 en '80-wijken van de stad en oog voor kwaliteit, diversiteit en samenhang in de nieuwbouwwijken. Het gaat hierbij om een 'warme' aanpak, die uitgaat van de huidige bevolking. Dat is kansrijker dan een woonbeleid, dat zich hoofdzakelijk op nieuwe inwoners van buiten richt.

Ontwikkel de sterke punten van Lelystad door

Het is goed verder de sterke punten van Lelystad (groen, water en nieuwe natuur) uit te bouwen en onder de aandacht te brengen van kansrijke doelgroepen, zoals oud-Lelystedelingen, 'doorstromers' uit Almere en huishoudens uit de middenklasse die op zoek zijn naar betaalbare woningen.

Het is ook goed een benadering te kiezen die rekening houdt met zowel woningmarkt in de Metropoolregio Amsterdam, als die in de regio Zwolle en die in Flevoland zelf. De toekomst van het wonen in Lelystad is gebaat bij zo'n brede blik. Ook investeringen in onderwijs, economie en mobiliteit zijn hiervoor belangrijk. Het is ook aan te bevelen bij de verdere ontwikkeling van de stad gebruik te maken van de expertise van het International New Town Institute (INTI).

Publicatie en raadsbehandeling

Hierna geven we de procedure van raadsbehandeling en – indien reeds beschikbaar – de tekst van het vastgestelde raadsbesluit over dit onderzoek weer.

Procedure	Datum
Publicatie	23 februari 2021
Beeldvormende sessie	23 maart 2021
Motie vreemd aan de orde van de dag van de VVD over Rekenkamerbrief Verstandig Vooruit	18 mei 2021
Oordeelvormende sessie	N.v.t.
Besluitvorming	N.v.t.

Er heeft geen formele besluitvorming door de raad plaatsgevonden over de rekenkamerbrief Verstandig Vooruit. Wel heeft de raad op 18 mei 2021 een besluit genomen over een motie naar aanleiding van de rekenkamerbrief. De motie 'Rekenkamerrapport Verstandig Vooruit' van VVD, PVV, InwonersPartij, Leefbaar Lelystad, Mooi Lelystad, SP, Forum voor de Ouderen en Forum voor Flevoland is aangenomen met 22 stemmen voor en de stemmen van PvdA, D66 en GroenLinks tegen. In de motie wordt het college verzocht:

- Voortvarend verder te werken aan de realisatie van de doelstellingen in het programma Lelystad Next Level en het Koersdocument 2040;
- Vast te houden aan de voorgenomen versnelling van de woningbouw in Lelystad in de komende decennia, uitgaande van het bod van 40.000 woningen;
- Hierbij oog te houden voor het belang van gelijktijdige ontwikkelingen van infrastructuur en het voorzieningenniveau van Lelystad;
- Bij de totstandkoming van de Woonvisie en de realisatie van nieuwe woningbouwprojecten oog te blijven houden voor een goede kwaliteit en 'bouwen in de mix', teneinde Lelystad een aantrekkelijke stad te laten blijven om in te wonen, werken en recreëren.

Sturen op een sterk Sportbedrijf: onderzoek naar de governance op Sportbedrijf

Lelystad

Het rapport 'Sturen op een sterk Sportbedrijf' beschrijft de manier waarop de gemeente Lelystad het aanbod van sportvoorzieningen sinds 1998 heeft georganiseerd. In dat jaar is besloten om het beheer en onderhoud van sportaccommodaties – en daarmee een groot deel van de uitvoering van het sportbeleid – onder te brengen bij de NV Sportbedrijf Lelystad. Dit bedrijf, waarvan de gemeente enig aandeelhouder is, beheert en exploiteert sindsdien de sportaccommodaties. Dat gebeurde tot voor kort in een BV die binnen een holdingconstructie onder de NV was geplaatst. Sinds 1 januari 2021 is Sportbedrijf ondergebracht in één enkele NV.

Belangrijkste uitkomsten van het onderzoek

De rekenkamer Lelystad concludeert in dit onderzoek dat met de organisatievorm van een NV(/BV)-constructie uitvoering kan worden gegeven aan het sportbeleid van de gemeente Lelystad. Maar het is niet zeker of deze organisatievorm ook het meest geschikt is om uitvoering te geven aan het sportbeleid. De rekenkamer Lelystad doet de raad vier aanbevelingen voor verbetering.

De gemeente heeft in 1998 vijf uitgangspunten vastgelegd voor de verzelfstandiging van het Sportbedrijf in een NV/BV. Op dit moment wordt alleen nog voldaan aan het 'tegengaan van versnippering in de uitvoering van het sportbeleid'. Een impliciete, maar belangrijke motivatie voor verzelfstandiging was indertijd, dat er btw-voordelen zouden kunnen worden behaald door het optuigen van een NV/BV-constructie voor Sportbedrijf. Alleen: de fiscale regels zijn inmiddels veranderd waardoor het btw-voordeel is weggefallen.

Het is belangrijk voor de legitimiteit van de organisatievorm van Sportbedrijf dat de gemeente periodiek nagaat, in hoeverre de oorspronkelijke uitgangspunten voor verzelfstandiging nog gelden. Zowel het college als de raad hebben hieraan echter ruim twintig jaar nauwelijks aandacht besteed. Het Sportbedrijf is in die periode maar één keer geëvalueerd, waarbij maar zeer beperkt is getoetst aan de uitgangspunten uit 1998.

Geen harde data over effectiviteit en efficiëntie Sportbedrijf

Zowel de gemeente Lelystad als het Sportbedrijf hebben de indruk dat het Sportbedrijf de beoogde maatschappelijke effecten bereikt. Maar harde data waarmee dat kan worden gecontroleerd zijn er niet. Het positieve beeld is dus niet objectief vast te stellen. Voor de effectiviteit van het sportbeleid is het belangrijk dat de uitvoering ervan door het Sportbedrijf jaarlijks wordt gecontroleerd op het nakomen van de gemaakte afspraken.

Met de uitkomsten daarvan kan de raad beoordelen of de beleidsdoelstellingen zijn bereikt en toetsen of de subsidies aan het Sportbedrijf (op dit moment ruim € 4,3 miljoen per jaar) doeltreffend en doelmatig zijn ingezet. Daarover kan de raad vervolgens het gesprek aangaan met het college. Hoewel het vanaf 1998 al de bedoeling was jaarlijks hierop te monitoren, is dit tot nu toe niet van de grond gekomen.

College voert rol van eigenaar in de praktijk nogal beperkt uit

Het college vervult in grote lijnen twee rollen ten opzichte van het Sportbedrijf: die van eigenaar/aandeelhouder en die van opdrachtgever. De rol van eigenaar vult het college formeel in door deel te nemen aan de algemene aandeelhoudersvergaderingen. Maar dit heeft in de praktijk weinig om het lijf. Er worden in de aandeelhoudersvergaderingen geen discussies gevoerd over de taakuitvoering en de doelrealisatie van het Sportbedrijf. Er wordt ook nauwelijks verantwoording gevraagd van het Sportbedrijf.

College vult opdrachtgeversrol ook 'losjes' in

De opdrachtgeversrol vult het college eveneens 'losjes' in. In de praktijk is het niet het college, maar de directeur van het Sportbedrijf die in grote lijnen de opdracht voor het Sportbedrijf formuleert en bepaalt hoe de verantwoording over de subsidies eruit ziet. Het college toetst niet of de subsidies doeltreffend en doelmatig zijn besteed. Goed opdrachtgeverschap is van groot belang om te kunnen sturen op de samenwerking met de opdrachtnemer. Een voorwaarde voor goed opdrachtgeverschap is duidelijkheid over wat de opdracht precies inhoudt en wat daarbuiten valt, waarop de gemeente stuurt en waarover Sportbedrijf verantwoording moet afleggen. Doordat er over deze punten nauwelijks inhoudelijk met het Sportbedrijf wordt gesproken, komt het opdrachtgeverschap van het college niet voldoende uit de verf. Daarmee wordt het Sportbedrijf in zijn rol van opdrachtnemer eigenlijk tekortgedaan.

Raad neemt genoeg met onvolledige informatie over Sportbedrijf

Niet alleen de aansturing van Sportbedrijf door het college mist scherpte, maar het college kan ook moeilijk tegenover de raad onderbouwen of het Sportbedrijf de gemaakte afspraken nakomt. Het college legt dus niet op een volwaardige manier verantwoording af aan de raad. Raadsleden nemen genoeg met de onvolledige informatie die zij ontvangen. De raad neemt binnen de eigenaar/opdrachtnemer-relatie weliswaar geen zelfstandige positie in, maar kan het college wel om verantwoording en informatie vragen over de besteding van het subsidiegeld.

Hij zou concreet vanuit zijn kaderstellende en controlerende bevoegdheden het college kunnen opdragen om (a) 'harde' verantwoordingsinformatie op te halen bij het Sportbedrijf over de doelrealisatie en de behaalde maatschappelijke effecten, en (b) deze informatie aan de raad te verstrekken. Gelet op de 'magere' invulling die het college geeft aan zijn rollen, ligt het voor de hand om dit ook te doen.

Raad doet er goed aan nadrukkelijker een vinger aan de pols te houden

Er staat namelijk wel iets op het spel: de continuïteit van het Sportbedrijf en de continuïteit van de uitvoering van het Lelystadse sportbeleid. De begroting van het Sportbedrijf staat op dit moment onder druk. Sinds enkele jaren heeft het bedrijf te maken met extra fiscale lasten, waardoor het lastig wordt om de exploitatie van accommodaties rond te krijgen. Daarbij komt dat de gemeente het takenpakket van het Sportbedrijf heeft verzwaaard, zonder het subsidiebedrag bij te stellen. Tegelijkertijd zijn activiteiten vervallen waarmee het Sportbedrijf eigen inkomsten binnenhaalde, zoals het schoolzwemmen. Doordat de gevolgen van de coronamaatregelen van de rijksoverheid hier nog bovenop zijn gekomen, is een preciaire situatie ontstaan. De raad zou er daarom goed aan doen nadrukkelijker een vinger aan de pols te houden.

Publicatie en raadsbehandeling

Hieronder geven we de procedure van raadsbehandeling en – indien reeds beschikbaar – de tekst van het vastgestelde raadsbesluit over dit onderzoek weer.

Procedure	Datum
Publicatie	12 juli 2021
Beeldvormende sessie	26 oktober 2021
'Benen op tafel' sessie college organisatievorm Sportbedrijf	7 december 2021
Besluitvorming	N.n.t.b.

Code rood voor de jeugdzorg

Op 10 november 2020 heeft de Lelystadse gemeenteraad in meerderheid de motie 'Code Rood voor de Jeugdzorg' aangenomen. In deze motie verzoekt de Lelystadse raad de rekenkamer Lelystad onderzoek te doen naar de bestuurlijke aansturing en informatievoorziening rond het dossier jeugdzorg. Het rekenkamerrapport naar aanleiding van de motie 'Code rood voor de jeugdzorg' beschrijft enerzijds de manier waarop de gemeente Lelystad de jeugdhulp heeft georganiseerd en anderzijds de verbetermogelijkheden op het gebied van sturing, verantwoording en controle.

De rekenkamer Lelystad heeft de organisatie van de jeugdhulp in dit onderzoek als een samenwerkingsvraagstuk beschouwd. Bij het uitvoeren van de taken voor jeugdhulp zijn namelijk diverse organisaties betrokken. De gemeente Lelystad werkt in dit stelsel onder meer samen met het JGT (later Jeugd BV / JEL) en de zorgorganisaties. Goede samenwerking is vooraf goed doordacht en vraagt om een optimaal evenwicht tussen de samenwerkingsvorm, het juiste proces, uitstekende relaties en heldere en tijdige communicatie over proces en inhoud.

Belangrijkste uitkomsten van onderzoek

De keuzes die het gemeentebestuur na de decentralisatie heeft gemaakt voor de inrichting en organisatie van de jeugdhulp in Lelystad, hebben er uiteindelijk toe geleid dat het gemeentebestuur meer op afstand kwam te staan, minder grip en steeds minder sturingsmogelijkheden had. Gedurende de onderzochte periode verliep de samenwerking omtrent jeugdhulp ook niet altijd goed: diverse betrokkenen hebben vele fouten gemaakt. Deze fouten werden vooral veroorzaakt door een gebrek aan duidelijke en concrete keuzes van het gemeentebestuur. Daardoor ontspoorde de uitvoering van de jeugdhulp in Lelystad. Er is niet één partij geweest die duidelijk de overhand heeft gehad in dit 'systeemfalen'.

(Te) rigoureuze ingrepen

De manier waarop de samenwerking in de jeugdhulp door de jaren heen is vormgegeven en ingericht, wordt gekenmerkt door rigoureuze ingrepen waarbij de organisatievorm bij herhaling op de schop is gegaan, zonder een duidelijke analyse vooraf en zonder een zorgvuldig verbetertraject vorm te geven. Ook was er, naarmate de tijd verstreek, steeds minder aandacht voor het betrekken van belanghebbenden bij belangrijke en ingrijpende wijzigingen in het stelsel.

Raad en college werkten ook niet altijd op een constructieve manier samen. De raad stelde te abstracte en veelomvattende kaders, die daardoor niet altijd goed uit te voeren waren door college, ambtelijke organisatie en zorginstellingen. Op de uitvoerbaarheid van de kaders werd (te) weinig getoetst.

De raad maakte zijn verwachtingen ook niet altijd duidelijk en was niet altijd eenduidig in zijn wensen. De raad leek vooral te willen laten zien dat hij daadkrachtig ingrijpt. Door een gebrek aan duidelijke, concrete kaders en samenhang bleef het door de raad gewenste effect geregeld uit. Te ruime kaders maakten controle door de raad ook lastig'

Bestuurlijke verhoudingen gepolariseerd

Daarnaast zijn de bestuurlijke verhoudingen tussen raad en college en raadsfracties onderling steeds verder gepolariseerd. De toenemende polarisering tussen raad en college had nadelige effecten, bijvoorbeeld op het tijdig signaleren van problemen of de mate waarin raad en college konden monitoren en bijsturen. De polarisering bemoeilijkte het maken van politieke keuzes en het delen van informatie, hetgeen de positie van de raad uiteindelijk kan verslechteren. Raad en college zouden ervoor moeten waken dat de verhoudingen tussen raadsfracties onderling en tussen raad en college niet zodanig op scherp komen te staan, dat dit het vinden van oplossingen voor maatschappelijke problemen belemmert.

JEL is niet per definitie de oplossing voor het probleem

Ook met het oprichten van JEL (Jeugd Lelystad), de nieuwe organisatie die gaat over het doorverwijzen van jeugdigen met problemen naar professionele zorg, is het probleem nog niet opgelost. Over de invulling is op voorhand beperkt nagedacht. Ook hier ontstaat het beeld dat het belangrijker is dat de gemeente ingrijpt dan dat er zorgvuldig en doordacht wordt verbeterd. Positief in de realisatie van JEL is in ieder geval dat hiermee een duidelijkere scheiding van rollen is ontstaan, in de zin dat toeleiding/indicatie en aanbieden van zorg niet meer in één hand liggen. Het is alleen nog steeds onduidelijk hoe de gemeente meer in control komt ten aanzien van JEL, want ook JEL staat op afstand van de gemeente.

Tien aanbevelingen voor verbetering

De rekenkamer geeft tien aanbevelingen voor verbeteringen. Er moeten onder meer betere afspraken met JEL worden gemaakt, die ook gaan over de inhoud, de relaties en het proces: heldere en concrete afspraken worden gemaakt, die ook toets- en controleerbaar zijn.

De bij de uitvoering van de jeugdzorg betrokken instanties moeten meer worden betrokken bij het beleid. De door de gemeenteraad en het college gestelde kaders moeten worden getoetst op uitvoerbaarheid en controleerbaarheid om te voorkomen dat onhaalbare eisen gesteld worden. De gemeenteraad kan daartoe het college verzoeken deze toets te doen, maar kan ook af en toe zelf belanghebbenden of experts uitnodigen om zich nader te laten informeren. De gemeenteraad moet verder zijn controlerende taak beter oppakken, maar dat moet niet elke keer leiden tot rigoureuze ingrepen.

Publicatie en raadsbehandeling

Hieronder geven we de procedure van raadsbehandeling en – indien reeds beschikbaar – de tekst van het vastgestelde raadsbesluit over dit onderzoek weer.

Procedure	Datum
Publicatie	7 september 2021
Beeldvormende sessie	5 oktober 2021
Beeldvormende sessie / oordeelvormende sessie	7 december 2021
Oordeelvormende sessie	21 december 2021
Besluitvorming	25 januari 2022

12

De raad van de gemeente Lelystad heeft op 25 januari 2022 als volgt besloten over de aanbevelingen uit het rekenkamerrapport 'Code rood voor de jeugdzorg':

Kennis te nemen van de aanbevelingen die de Rekenkamer heeft gedaan in haar rapport 'Code Rood voor de jeugdzorg' en op basis daarvan:

A. het College op te dragen:

1. inzichtelijk te maken op welke manier JEL evenwichtig is georganiseerd met aandacht voor zowel vorm, als beleidsinhoud, relaties en proces en dit voorjaar 2022 met de raad te bespreken;
2. nieuwe of gewijzigde afspraken met JEL vanuit het belang van een goede opdrachtgever-/opdrachtnemerrelatie te allen tijde schriftelijk vast te leggen;
3. ervoor te zorgen dat belanghebbenden (stakeholders zoals bijv. zorgorganisaties of cliëntenraad) betrokken blijven worden bij beleidskeuzes op het gebied van jeugdzorg in een adviserende rol, en de Raad actief te informeren over de wijze waarop dit gebeurt;
4. blijvend zorg te dragen voor integrale sturing en controle op JEL, jeugdzorgaanbieders en de ambtelijke organisatie van de gemeente Lelystad, en de Raad actief te informeren over de wijze waarop dit gebeurt;

5. in samenspraak met de raad beleidsindicatoren (KPI's) te ontwikkelen waarmee de Raad effectief kan controleren of wordt voldaan aan de gestelde kaders op het gebied van jeugdzorg, en op basis daarvan periodiek een KPI-rapportage ter informatie voor te leggen aan de Raad;
6. de manier waarop de governance op de jeugdzorg is ingericht en functioneert periodiek te evalueren, waarbij alle belanghebbenden - waaronder in ieder geval ook de hulpontvangers (ouders/verzorgers/jeugdigen) - worden betrokken;
7. twee jaar na de datum van dit raadsbesluit verantwoording af te leggen aan de Raad over de opvolging en afdoening (doorwerking) van dit raadsbesluit;
8. een ombudsfunctie in te richten voor de jeugdzorg waar zorgvragers terecht kunnen wanneer zij vastlopen in het systeem (toegang en regie) van de jeugdzorg.

B. als Raad van Lelystad het voornemen uit te spreken om:

9. ervoor te zorgen dat belanghebbenden (zoals bijv. de cliëntenraad, JEL of jeugdhulpaanbieders) betrokken blijven worden bij kaderstelling op het gebied van jeugdzorg in een adviserende rol;
10. alternatieve manieren toe te passen om de informatievoorziening van de Raad te versterken, bijvoorbeeld door rondetafelgesprekken met deskundigen en belanghebbenden in de jeugdzorg;
11. nieuwe kaders of wijzigingen in bestaande kaders altijd te (laten) toetsen op uitvoerbaarheid, controleerbaarheid en doelmatigheid, vóór vaststelling door de Raad, om te voorkomen dat onhaalbare eisen worden gesteld;
12. de kaderstellende en controlerende bevoegdheden van de Raad meer structureel in te zetten om meer grip te krijgen op de beleidsuitvoering op het gebied van jeugdzorg;
13. waar nodig incrementeel bij te sturen, binnen de al vastgestelde kaders voor de jeugdzorg om te rigoureuze ingrepen in de jeugdzorg te vermijden.

De motie van GL, PvdA, CU en ML inzake Betrekken Belanghebbenden Jeugdhulp is aangenomen met 24 stemmen voor en de stemmen van VVD, GBL, IP en SP tegen en spreekt uit dat zij in 2022 bij minimaal twee gelegenheden inbreng wil ophalen bij belanghebbenden in de jeugdhulp, waaronder:

- Eenmaal een buitenraad met/bij belanghebbenden in de jeugdhulp;
- Eenmaal een bijeenkomst met belanghebbenden in de jeugdhulp (waaronder jeugd, ouders, cliëntenraad, zorgverleners, JEL en andere belanghebbenden). Deze bijeenkomst vindt bij voorkeur plaats binnen afzienbare tijd na installatie van de nieuwe raad.

Het amendement van CU, VVD, GL, GBL, PvdA, D66, LL, PVV en ML inzake code rood is aangenomen met 33 stemmen voor en de stemmen van de SP tegen en vervangt het gehele besluit.

Het amendement van CU, GL, CDA, PvdA, D66 en ML inzake ombudsfunctie code rood is aangenomen met 22 stemmen voor en de stemmen van PVV, VVD, GBL en IP tegen en voegt besluitpunt 8 toe.

Het voorstel is aangenomen met 33 stemmen voor en de stemmen van de SP tegen.

4. Opvolging rekenkameronderzoeken uit 2019

In de inleiding is aangegeven dat de rekenkamer Lelystad met zijn onderzoeken onder meer het doel nastreeft de raadsleden te ondersteunen in hun kaderstellende en controlerende rol. Daarom worden de rapporten voorzien van aanbevelingen. De rekenkamer Lelystad heeft enkele jaren geleden met de commissie van de Rekening gesproken over de wijze waarop en de mate waarin overgenomen aanbevelingen van de rekenkamer worden opgevolgd en uitgevoerd: de doorwerking. Doorwerking is het gebruik van onderzoeksresultaten van rekenkameronderzoek bij de voorbereiding van beleid en de besluitvorming. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt, dat het op zijn minst twee jaar kan duren voordat aanbevelingen echt kunnen doorwerken. De rekenkamer Lelystad heeft daarom het college gevraagd inlichtingen te geven over de uitvoering van de raadsbesluiten over eerdere rekenkameronderzoeken. Het gaat hier specifiek om de rekenkamerrapporten, die nog niet door de rekenkamer op doorwerking zijn onderzocht.

Rekenkamerbrief toegang jeugdzorg

Sinds 2015 is het de taak van gemeenten om te zorgen voor een samenhangend jeugdzorgaanbod. Tegelijkertijd wordt van gemeenten verwacht zij het gebruik van dure, gespecialiseerde jeugdzorg terugdringen. Het geld dat gemeenten in theorie zo zouden kunnen besparen, heeft het Rijk bij voorbaat ingehouden op het jeugdzorgbudget dat gemeenten krijgen. Dit heeft er in de praktijk toe geleid dat veel gemeenten moeite hebben om de jeugdzorg naar behoren te organiseren. Gemeenteraden worstelen dan ook met de vraag hoe zij kunnen sturen op de instroom naar de jeugdzorg.

Belangrijkste uitkomsten van onderzoek.

De toegang tot jeugdzorg verloopt in de meeste gemeenten via gemeentelijke wijkteams of jeugd- en gezinsteams, waar ouders en jongeren terecht kunnen met problemen rond opvoeden en opgroeien. Er zijn echter ook nog 'andere verwijzers' naar jeugdzorg, die niet direct verbonden zijn aan de gemeente. Denk aan huisartsen, jeugdartsen, medisch specialisten, rechters en de Raad voor de Kinderbescherming. Vooral huisartsen bepalen in hoge mate de inzet van jeugdzorg. Zij zijn, ook in Lelystad, de grootste verwijzer naar gespecialiseerde jeugdhulpaanbieders. De gemeente heeft hierop in principe heel weinig invloed. Toch is zij verplicht om ook deze dure jeugdhulp te financieren. Dit is het dilemma van veel gemeenten in een notendop.

Invloed van gemeenten op de instroom jeugdzorg

Wettelijk gezien hebben gemeenten een aantal 'knoppen om aan te draaien' bij het sturen op de instroom naar jeugdzorg. Ze kunnen bijvoorbeeld bevorderen dat er eerst bij het gemeentelijke loket wordt gezocht naar hulp 'dichtbij' (in de eigen sociale omgeving, bij jeugdmaatschappelijk werk, een vrijwilligersorganisatie, de school enzovoort). En ze kunnen preventieve activiteiten inzetten, zodat er minder gebruik gemaakt hoeft te worden van gespecialiseerde jeugdzorg. Sturen op de jeugdhulpverlening na verwijzing door een arts kan de gemeente slechts binnen strenge grenzen. Maar onmogelijk is het niet. Een gemeente kan onder andere:

- 'spiegelinformatie' leveren aan huisartsen over hoe hun doorverwijzingen zich verhouden tot die van andere huisartsen;
- een praktijkondersteuner Jeugd spreekuur laten houden in de huisartsenpraktijk;
- met gecontracteerde jeugdhulpaanbieders afspraken maken waaraan zij zich moeten houden bij het kiezen van een behandeling.

Suggesties voor verbeteren sturen op toegang tot jeugdzorg

In de rapporten die de rekenkamer Lelystad heeft bestudeerd staan suggesties waarmee de sturing op de toegang tot de jeugdzorg verder verbeterd zou kunnen worden. Enkele daarvan zijn:

- Samenwerking met huisartsen bevorderen en waar nodig uitbreiden. Doel hiervan is dat kinderen de juiste hulp krijgen en niet onnodig worden doorverwezen. En ook: dat huisartsen alleen naar gecontracteerde jeugdhulpaanbieders verwijzen.
- Afspraken maken met zorgaanbieders. Gemeenten kunnen met gecontracteerde jeugdhulp-aanbieders een protocol opstellen dat bepaalt hoe zij na een medische verwijzing vaststellen welke voorziening zij inzetten en wat de aard en omvang daarvan mag zijn.
- Zichtbaarheid en laagdrempeligheid van gemeentelijke toegang vergroten. De gemeente zou kunnen werken met 'ambassadeurs' die de toegang laagdrempeliger maken en diensten kunnen bundelen om inwoners beter van dienst te zijn. De keuze voor het gemeentelijk loket ligt dan sneller voor de hand wanneer er sprake is van een probleem.
- Sturingsinformatie over toegang tot jeugdzorg verbeteren. Cruciaal is dat beleidsmakers in de gemeente kunnen beschikken over informatie over verwijsstromen, het verband tussen preventieve activiteiten en het beroep op jeugdzorg en over problemen waar inwoners bij het zoeken naar ondersteuning en zorg in de praktijk tegenaan lopen.

Een belangrijke mogelijkheid tot verbetering is dan ook het geven van inzicht in en overzicht over het werkveld jeugdzorg, bijvoorbeeld met een voor iedereen toegankelijke zorgkaart.

Publicatie en raadsbehandeling

Hierna geven we de procedure van raadsbehandeling en – indien reeds beschikbaar – de tekst van het vastgestelde raadsbesluit over dit onderzoek weer.

Procedure	Datum
Publicatie	15 oktober 2019
Bijpraatsessie tekorten jeugdzorg.	29 oktober 2019
Oordeelvormende sessie	N.v.t.
Besluitvorming	N.v.t.

De rekenkamerbrief toegang jeugdzorg is betrokken bij de bijpraatsessie van de raad over de tekorten in de jeugdzorg van 29 oktober 2019. De raad heeft geen formeel besluit genomen over deze rekenkamerbrief.

Regie in uitvoering

Veel gemeenten noemen zich tegenwoordig een 'regiegemeente'. Wat dat precies inhoudt, blijft vaak onduidelijk. Regie betekent in het algemeen dat een gemeente bij de uitvoering van haar taken niet meer alles zelf doet, maar samen met andere organisaties, instellingen en inwoners probeert haar beleidsdoelen te bereiken. De vraag die in dit onderzoek wordt beantwoord is: hoe kan een gemeente in de praktijk concreet zo'n regierol vervullen? En hoe doet de gemeente Lelystad dit vergeleken met andere gemeenten?

Belangrijkste uitkomsten van onderzoek

Raad, college en ambtelijk apparaat van de Gemeente Lelystad herkennen de hierboven geschetste ontwikkeling, dat steeds meer gemeentelijke taken met anderen in de samenleving worden uitgevoerd. Toch streeft het huidige Lelystadse college er niet naar regiegemeente te zijn. Het concertteam van de Gemeente Lelystad spreekt liever over omgevingsbewust en opgavengericht te werk gaan. De Gemeente Lelystad heeft - vergeleken met de andere onderzochte gemeenten - goed nagedacht over alle spanningsvelden rond gemeentelijke regie. Tegelijkertijd heeft de Gemeente Lelystad geen duidelijke definities van regie vastgelegd. Wel probeert de gemeente per maatschappelijke opgave zo goed mogelijk samen te werken met de omgeving en worden er allerlei vormen van regie toegepast.

De raad doet er goed aan vooraf meer grip te krijgen op de keuze voor regie

Opgaven gezamenlijk doen met andere gemeenten of met de samenleving heeft gevolgen voor de rol van de raad. Het toepassen van regie betekent in ieder geval dat de ruimte voor de raad wordt ingeperkt. Immers, andere partijen doen in meer of mindere mate mee in het proces van kaderstelling. Soms heeft de gekozen vorm van samenwerking ook gevolgen voor de controlerende en vertegenwoordigende rol van de raad. In de praktijk heeft de raad dan minder grip, hoewel hij wel eindverantwoordelijk voor de consequenties en resultaten blijft.

Nu maakt de ambtelijke organisatie de afweging voor (een vorm van) regie bij iedere opgave. Dat betekent meteen dat de raad niet altijd (vooraf) wordt betrokken bij de keuze voor (de vorm van) regie. Dat gebeurt alleen als college en organisatie dat agenderen. Het is belangrijk dat de raad grip houdt op taken die in regie worden uitgevoerd. Immers, de raad blijft altijd politiek en bestuurlijk eindverantwoordelijk.

Kaderstelling – bijvoorbeeld in de vorm van een visie op regie - lijkt een goed aanknopingspunt om de grip van de raad op de toepassing van regie te versterken. De raad zou zijn positie ook kunnen versterken door met het college in debat te gaan over nut en noodzaak van een visie of ambities rond regievoering. Dat zou de raad helpen om zelf actiever positie te kiezen en meer kaderstellend (vooraf) en minder controlerend (achteraf) betrokken te zijn.

Publicatie en raadsbehandeling

Hieronder geven we de procedure van raadsbehandeling en – indien reeds beschikbaar – de tekst van het vastgestelde raadsbesluit over dit onderzoek weer.

Procedure	Datum
Publicatie	12 december 2019
Beeldvormende sessie	9 maart 2021
Oordeelvormende sessie	N.v.t.
Besluitvorming	23 maart 2021

De Lelystadse raad besloot op 23 maart 2021 unaniem als volgt:

1. Het college wordt opgedragen te rapporteren hoe op dit moment in de organisatie invulling wordt gegeven aan de randvoorwaarden voor regievoering, ter voorbereiding op het formuleren van een visie. Hij wordt gedacht dit binnen 6 maanden na besluitvorming door de raad over de aanbevelingen uit dit onderzoek aan de raad te zenden.
2. Het college wordt opgedragen een voorstel te doen voor een visie op regievoering en de rol van de raad daarbij en zich ook vooraf zelf te bezinnen op de onderwerpen waarbij de raad regie wel of niet wenselijk vindt. Hij wordt gedacht dit binnen een jaar na besluitvorming door de raad over de aanbevelingen uit dit onderzoek aan de raad te zenden.
3. De raad controleert bij relevante raadsvoorstellen actief of er een passende vorm van regie is gekozen.
4. Het college wordt opgedragen elk beleidsdocument, waarin een aspect van regie meespeelt, te voorzien van een consistente en duidelijk kenbare analyse van het krachtenveld rondom de opgave en het format voor raadsvoorstellen aan te passen, zodat wordt verantwoord waarom bij deze opgave voor een bepaalde vorm van regie is gekozen.
5. Het college wordt opgedragen binnen 6 maanden na besluitvorming over de aanbevelingen uit dit onderzoek door de raad te rapporteren hoe de geleerde lessen uit de het co creatieproces buurtbegroting zijn vertaald in nieuwe faciliteiten en procesafspraken voor de wijken waar dit experiment is voortgezet.

6. Het college wordt gevraagd om een voorstel een passend niveau van kaderstelling voor groot onderhoud, waarbij ruimte is voor coproductie met inwoners. Hij wordt gedacht dit binnen een jaar na besluitvorming door de raad over de aanbevelingen uit dit onderzoek aan de raad te zenden.
7. Het college wordt gevraagd de consequente toepassing van het kader verbonden partijen bij uitbesteding te borgen.
8. Twee jaar na de datum van dit raadsbesluit van het college een verantwoording tegemoet te zien over de opvolging en afdoening (doorwerking) van dit raadsbesluit.

Aangezien de besluitvorming over dit rapport in 2021 heeft plaatsgevonden, is het te kort dag om nu al navraag te doen bij het college over de doorwerking van het genomen raadsbesluit. Op zijn vroegst is dit in 2023 opportuun.

5. Overige activiteiten van de rekenkamer in 2021

Naast het doen van onderzoek verricht de rekenkamer andere activiteiten ter ondersteuning van het onderzoeksproces en de borging van de kwaliteit van rekenkameronderzoek.

Vergaderingen en overige werkvormen

In 2021 heeft de rekenkamer zestien keer een reguliere vergadering belegd. Alle overige relevante data van overlegmomenten staan ook in het onderstaande overzicht.

Datum	Omschrijving
12-jan-21	Reguliere vergadering rekenkamer Lelystad
26-jan-21	Reguliere vergadering rekenkamer Lelystad
9-feb-21	Reguliere vergadering rekenkamer Lelystad
2-mrt-21	Reguliere vergadering rekenkamer Lelystad
9-mrt-21	Beeldvormende sessie onderzoek regie
16-mrt-21	Reguliere vergadering rekenkamer Lelystad
23-mrt-21	Beeldvormende sessie rekenkamerbrief 'Verstandig Vooruit'
12-apr-21	Overleg met de commissie van de Rekening
13-apr-21	Reguliere vergadering rekenkamer Lelystad
21-apr-21	Overleg Flevolandse rekenkamers
19-mei-21	Reguliere vergadering rekenkamer Lelystad
25-mei-21	Reguliere vergadering rekenkamer Lelystad
8-6-2021	Reguliere vergadering rekenkamer Lelystad
29-jun-21	Reguliere vergadering rekenkamer Lelystad
6-jul-21	Reguliere vergadering rekenkamer Lelystad
8-jul-21	Bestuurlijk gesprek onderzoek Sportbedrijf
26-jul-21	Reguliere vergadering rekenkamer Lelystad
31-aug-21	Reguliere vergadering rekenkamer Lelystad
5-okt-21	Beeldvormende sessie code rood voor de jeugdzorg
11-okt-21	Overleg Flevolandse rekenkamers
12-okt-21	Reguliere vergadering rekenkamer Lelystad
26-okt-21	Beeldvormende sessie sturen op een sterk Sportbedrijf
10-nov-21	Reguliere vergadering rekenkamer Lelystad
6-dec-21	Overleg met de commissie van de Rekening
7-dec-21	Beeldvormende / oordeelvormende sessie code rood voor de jeugdzorg
14-dec-21	Reguliere vergadering rekenkamer Lelystad
21-dec-21	Oordeelvormende sessie code rood voor de jeugdzorg

20

Interne contacten en overleggen

De rekenkamer heeft in diverse samenstellingen overleg gevoerd met de leden van raadsfracties, collegeleden, de griffie en vertegenwoordigers vanuit de ambtelijke organisatie. Periodiek vindt een overleg plaats tussen de ambtelijke organisatie, de accountant, de voorzitter van de commissie van de rekening en een vertegenwoordiging van de rekenkamer. Dit overleg biedt goede, eerste aanknopingspunten voor een betere afstemming van onderzoeken die voor, door of namens geledingen in de gemeente Lelystad worden uitgevoerd. Dit afstemmingsoverleg heeft in 2021 helaas niet plaatsgevonden.

Ook dit jaar weer waren de interne contacten waardevol voor het werk van de rekenkamer. In 2021 heeft de rekenkamer twee keer af mogen stemmen met de (raads)commissie van de Rekening.

Overleg Flevolandse rekenkamers

De rekenkamer Lelystad volgt actief landelijke ontwikkelingen om haar kennis en expertise te verbeteren. Hierbij maakt zij ook gebruik van ervaringen van andere rekenkamers/-commissies. Zo organiseert de rekenkamer Lelystad periodiek het overleg tussen de Flevolandse rekenkamers. In dit overleg delen de deelnemers onder meer kennis, bespreken zij actualiteiten, bijvoorbeeld omtrent rekenkamerwerk in het algemeen en in de regio, en verkennen zij de mogelijkheden voor onderlinge samenwerking. In 2021 vonden twee vergaderingen van de Flevolandse rekenkamers plaats.

Beroepsvereniging NVRR

De rekenkamer Lelystad heeft onder andere ook via haar koepelorganisatie - de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissie (NVRR) - toegang tot deze informatie. Jaarlijks organiseert de NVRR een congres voor lokale rekenkamers. De rekenkamer Lelystad participeert in de netwerken van de NVRR om kennis en ervaring uit te wisselen. De voorzitter van de rekenkamer Lelystad heeft ook in 2021 vier keer deelgenomen aan de regionale Kring Noord van de NVRR. Deze directe betrokkenheid bij de koepelorganisatie, draagt bij aan de professionalisering en de vergroting van het netwerk van de rekenkamer Lelystad.

Procedures voor hoor- en wederhoor

De rekenkamer Lelystad legt eerst haar bevindingen, resultaten, conclusies en aanbevelingen uit het onderzoek vast in een concept nota van bevindingen. Deze conceptnota wordt meestal eerst voorgelegd aan de ambtenaren, die bij het onderzoek betrokken waren, voor een controle op juistheid en volledigheid van de bevindingen. Dit is de procedure voor technisch / ambtelijk wederhoor.

Vervolgens kan de rekenkamer ervoor kiezen het rapport voor aan het college voor te leggen een bestuurlijke reactie. Het is de bedoeling dat het college dan reageert op de conclusies en aanbevelingen uit het rapport: bijvoorbeeld zijn ze volgens het college haalbaar en uitvoerbaar en welke suggesties doet het college zelf naar aanleiding van het rekenkameronderzoek? Nadat de rekenkamer zowel de technische als de bestuurlijke reactie heeft verwerkt, krijgt de gemeenteraad het rapport aangeboden.

De rekenkamer kan er ook voor kiezen geen hoor- en wederhoorprocedure toe te passen. Dat geldt voor zowel het technisch als het bestuurlijk wederhoor. Dat doet de rekenkamer bijvoorbeeld bij vooronderzoeken of bij rekenkamerbrieven. De rekenkamer heeft in 2015 haar reglement van orde hierop aangepast.

In 2019 is de rekenkamer Lelystad van start gegaan met een aanvulling op de procedure voor bestuurlijke reactie: bij wijze van experiment vond toen voor de eerste keer een bestuurlijk gesprek plaats over het rekenkamerrapport 'regie in uitvoering'. Op 8 juli 2021 vond het bestuurlijk gesprek plaats in het kader van het onderzoek naar de organisatievorm van het Sportbedrijf. Het bestuurlijk gesprek is bedoeld als voorbereiding op de raadsbehandeling. Het is de bedoeling via dit overleg te komen tot heldere besispunten voor de gemeenteraad. Bijvoorbeeld: eventuele onduidelijkheden die dit in de weg staan kunnen tijdens het gesprek worden weggenomen en/of verwachte uitvoeringsproblemen kunnen worden geduid en in de tijd geplaatst. Het bestuurlijk overleg is dus in principe gericht op het uitwerken van de aanbevelingen in concrete handelingsperspectieven voor de raad en het college.

Kwaliteitszorg

De rekenkamer hanteert een werkwijze voor de borging van de kwaliteit van haar rapporten en overige producten. Zo wordt elk onderzoek van de rekenkamer Lelystad begeleid door twee leden. Het lid dat niet tot de directe begeleidingsgroep behoort, is 'derde lezer'.

Ook in 2021 hanteerde de rekenkamer Lelystad haar kwaliteitsdocument voor rekenkameronderzoek en –rapporten. Dit document vormt – in samenhang met andere kwaliteitsdocumenten van de rekenkamer Lelystad - de basis voor kwaliteitsborging van het werk van de Lelystadse rekenkamer. De andere kwaliteitsdocumenten zijn, het reglement van orde van de rekenkamer en de gedragscode voor de leden van de rekenkamer Lelystad. Deze kwaliteitsdocumenten zijn alle te vinden op de website van de rekenkamer Lelystad.

6. Nawoord voorzitter

Het jaar 2021 was een bewogen jaar voor de rekenkamer Lelystad. De rekenkamer maakte in 2021 een vliegende start met het onderzoek 'code rood voor de jeugdzorg'. Dit onderzoek werd uitgevoerd op verzoek van de Lelystadse raad, wat op zich al vrij bijzonder is in de context van de rekenkamer Lelystad. De rekenkamer vindt betrokkenheid van de raad bij haar werk erg belangrijk en dergelijke initiatieven van de raad geven daar blijk van. Mede daarom kijken wij met tevredenheid terug op het afgelopen jaar. Deze betrokkenheid van de raad is immers essentieel voor het functioneren van de rekenkamer. De rekenkamerfunctie blijft tenslotte in eerste instantie een instrument voor de raad.

Het onderzoek 'code rood voor de jeugdzorg' werd in overeenstemming met de wensen van de Lelystadse raad onder grote (tijds)druk uitgevoerd, met alle uitdagingen van dien. Bijvoorbeeld voor het ingehuurd onderzoeksbureau PROOF en voor iedereen die aan het onderzoek heeft meegewerkt; niet in de laatste plaats voor de ambtelijke organisatie van de gemeente Lelystad. Vlak na de zomer is het rapport – onder grote belangstelling – uitgebracht. De Lelystads raad heeft dit rapport uiterst zorgvuldig besproken en behandeld en besluitvorming hierover heeft begin 2022 plaatsgevonden. Maar 'code rood' was 2021 niet het enige spraakmakende onderzoek van de rekenkamer.

In het eerste kwartaal van 2021 publiceerde de rekenkamer Lelystad haar rekenkamerbrief 'Verstandig Vooruit'. Het rekenkamerbrief heeft geleid tot veel ophef, zowel in de lokale als de landelijke media. De reacties op het onderzoek waren zeer uiteenlopend; de rekenkamer ontving zowel warme steun voor de uitkomsten van het onderzoek als scherpe kritiek. In ieder geval mocht de rekenkamerbrief rekenen op zeer brede belangstelling.

Vlak voor de zomer 2021 hebben we het onderzoek naar de organisatievorm van het Sportbedrijf opgeleverd. Vooral het verzamelen van documentatie over de uitgangspunten van het gemeentebestuur voor verzelfstandiging had veel voeten in de aarde. Het was een hele klus om de benodigde documentatie boven tafel te krijgen en daarna was het een hele puzzel om het beeld zo goed mogelijk te reconstrueren. Dat lag enerzijds aan de wijze waarop destijds de besluitvorming heeft plaatsgevonden (gefragmenteerd) en anderzijds aan de wijze waarop werd gearchiveerd. We constateerden 'gaten in het geheugen' van de gemeente Lelystad.

De rekenkamer is onafhankelijk in de keuze van onderzoeksonderwerpen, de aanpak en planning van onderzoek, de analyse en de conclusies en aanbevelingen. Om op goede wijze lokaal maatwerk te kunnen leveren is het echter wel heel belangrijk dat de rekenkamer een goed contact heeft met de raad en betrokken is bij wat er in de gemeentelijke organisatie en in de stad gebeurt.

Ook in 2021 had de coronapandemie invloed op uw en onze werkzaamheden. Dat was onvermijdelijk. We deden ons werk - vaker dan ons lief was – van achter een beeldscherm. Desondanks zijn we erin geslaagd om onze onderzoeksambities voor 2021 helemaal te realiseren en dat stemt tevreden. Dat alles is mede te danken aan de medewerkzame houding vanuit de raad, het college, de ambtelijke organisatie en de griffie. Wij hebben de samenwerking als prettig en vooral constructief ervaren. Onze dank gaat in het bijzonder uit naar de ambtelijke ondersteuning op digitaal gebied.

Net als in 2021 hebben we voor 2022 weer een aantal interessante onderzoeken op stapel staan. We gaan ervan uit u, net als het afgelopen jaar, weer met enige regelmaat deelgenoot te kunnen maken van onze bevindingen, conclusies en aanbevelingen.

We hopen hiermee onze bescheiden bijdrage kunnen leveren aan een mooie woon-, leef- en werkgemeente voor de Lelystads burger. Want daar draait het uiteindelijk allemaal om.

Namens de rekenkamer van de gemeente Lelystad,

de voorzitter,

